

VRIJWILLIGERS BELEIDSPLAN

INHOUD

1. INLEIDING	3
2. MUSEAAL BELEID	4
2.1 MISSIE	4
2.2 VISIE	4
2.3 WAARDEN	5
2.4 DOELSTELLINGEN EN STRATEGIE	6
2.5 ORGANISATIESTRUCTUUR	11
3. VISIE VRIJWILLIGERSBELEID	13
3.1 EEN VISIE MET VIJF FUNDAMENTEN	13
3.2 MIDDELEN OM HET BELEID TE REALISEREN	16
4. VINDEN	16
4.1 VINDEN EN WERVEN	17
4.2 SELECTEREN	17
5. WELKOM EN ONTHAAL	18
6. VERSTERKEN	19
7. VERBETEREN	19
8. VERTREKKEN	20

1. INLEIDING

In het Industriemuseum zijn vrijwilligers van onschatbare waarde. Vanuit een oprechte betrokkenheid en engagement matchen we de passie van de vrijwilliger met de museumwerking. Een vrijwilligersbeleidsplan is een belangrijke bouwsteen om het Industriemuseum verder uit te bouwen als een vrijwilligersvriendelijke organisatie. Het beschrijft het museale beleid en meer specifiek het vrijwilligersbeleid daarbinnen.

Dat beleid is gebaseerd op de V's van Heemkunde Vlaanderen en FARO¹ en de bouwstenen van Koen Vermeulen², expert vrijwilligerswerking. Het bestaat – naast eerst en vooral de visie – uit de kernwoorden vinden, verwelkomen, versterken, verbeteren en vertrekken.

De basis van vrijwilligerswerk is om samen de schouders te zetten onder een gemeenschappelijk doel. Vrijwilligers ondersteunen is niet alleen een plan geven, maar mensen ook goesting doen krijgen en ze inspireren.

---

1 *De vijf V's van het vrijwilligersbeleid. Stappenplan voor een succesvolle vrijwilligerswerking in je erfgoedorganisatie. Vind, Verwelkom, Versterk, Verbeter en Vertrek.* Heemkunde Vlaanderen en Faro, 2016

2 rekruteren, onthalen, coachen, evalueren, exit

Vrijwilliger Carlos helpt bij de opkuis van de machinecollectie

Vrijwilliger Christine naait producten voor de museumshop

2. MUSEAAL BELEID

De missie, visie en waarden van het Industriemuseum zoals geformuleerd in het beleidsplan 2019-2023 vormen de basis voor het vrijwilligersbeleid.

2.1 MISSIE

Het Industriemuseum draagt als gastvrije belevingsplek en kwaliteitsvol expertisecentrum zorg voor de sporen van de industriële geschiedenis. Samen met bezoekers, makers en kenners geven we door hoe mensen, machines, materialen, techniek en wetenschap de wereld bepalen.

2.2 VISIE

Het Industriemuseum wil een dynamische en open ontmoetingsplek zijn waar een divers publiek mee betekenis geeft aan de objecten, verhalen, beelden en technieken van onze industriële geschiedenis. Zo dragen we bij aan het interpreteren en begrijpen van gisteren, vandaag en morgen.

Met een collectie van internationale allure prikkelt het Industriemuseum de nieuwsgierigheid en stimuleert het creativiteit en onderzoek. We brengen de kleine verhalen van mensen van verschillende generaties en achtergronden in verbinding met het grotere verhaal van onze industriële samenleving.

Vanuit ETWIE (Expertisecel voor Technisch, Wetenschappelijk en Industrieel Erfgoed) willen we kennis en expertise over het technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed op een duurzame en actieve manier verzamelen, opbouwen en uitdragen. Als bruggenbouwer en kennisknooppunt realiseert en stimuleert ETWIE dialoog en samenwerking tussen verschillende spelers, binnen en buiten het erfgoedveld. Zo versterken we de zorg voor en de omgang met ons technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed en zetten we het internationaal op de kaart.

2.3 WAARDEN

Het Industriemuseum hanteert vijf kernwaarden in alles wat het als museum en expertisecel doet.

Gastvrij

We zijn een warm en open huis waar iedereen oprecht welkom is. We dragen laagdrempeligheid en toegankelijkheid hoog in het vaandel. We willen waarderen, delen en verbinden, zowel voor als achter de schermen van het museum. We stimuleren ontmoeting en dialoog, samen met en voor een divers publiek. We delen onze kennis en expertise op een proactieve manier. Gastvrijheid is een attitude die alle medewerkers (personeelsleden, vrienden, vrijwilligers, gidsen...) in zich dragen en met trots uitdragen. Het is geen toeval, maar een bewuste keuze.

Gedreven

We doen de dingen met veel goesting en passie. We nemen initiatief, hebben oog voor wat leeft buiten de muren en zoeken mensen en organisaties op.

Betrouwbaar

In samenwerkingen stellen we ons genereus en open op. Als we iets doen, dan doen we het goed.

Respectvol

Gelijkwaardigheid en wederkerigheid staan centraal in onze omgang met elkaar. Verscheidenheid zien we als rijkdom.

Creatief

We dagen onszelf en anderen uit om vindingrijk te zijn, buiten de lijntjes te kleuren en samen nieuwe dingen te creëren.

**Vrijwilliger
Clément aan de
Linotype op de
drukkerijafdeling**

Vrijwilliger Daisy zorgt voor aangepaste grime tijdens een Maakdag rond spintechnieken

2.4 DOELSTELLINGEN EN STRATEGIE

In het beleidsplan 2019-2023 schreef het Industriemuseum de meerjarenstrategie en -doelstellingen neer. Hieronder harnemen we de strategie en enkele specifieke doelstellingen die het kader vormen voor de vrijwilligerswerking. Het volledige beleidsplan 2019-2023 kan je op vraag raadplegen.

Strategie

Het Industriemuseum is een gastvrije belevingsplek en een dynamische en open ontmoetingsplek. Samen met bezoekers, makers en kenners realiseren we onze missie. Vrijwilligers spelen daarin een belangrijke rol.

Het Industriemuseum doet het verhaal van de industriële geschiedenis herleven. Een universeel verhaal over mensen en machines en hoe die de wereld rondom ons veranderden. De unieke fabriekssite, de werkende machines en de gepassioneerde vakmensen die hun verhaal delen, ademen samen een sfeer van authenticiteit uit.

Het museum is niet louter een toonplek, maar ook een belevingsplek. De bezoeker mag zelf dingen proberen en maken. Het is een open en laagdrempelige plaats waar mensen elkaar ontmoeten, herinneringen ophalen, kennis en ervaringen delen en de collectie betekenis geven.

We zijn er bovendien voor iedereen: van toevallige passanten tot specialisten. We richten ons tot verschillende generaties en culturen en tot mensen met diverse ideeën en meningen. Die participatieve werking zit ingebakken in onze hele werking.

Doelstellingen

1. **Het Industriemuseum is een gastvrij museum en stimuleert ontmoeting en dialoog, om mensen te verbinden in de verwondering en interesse voor de sporen van onze industriële geschiedenis.**

1.1 Het Industriemuseum zet in op een gastvrij onthaal en begeleiding om de bezoekers een inspirerende beleving te bieden op een toegankelijke museumsite.

Gastvrijheid gaat verder dan een klantvriendelijk onthaal aan de museumbalie. Het is een attitude die weerklinkt in de hele museumwerking en die alle medewerkers – ook vrijwilligers – in zich dragen. We geven elke bezoeker en groep een persoonlijke ontvangst en optimale begeleiding in het museum.

1.2 Het Industriemuseum investeert structureel in haar vrijwilligersbeleid (...) om verder uit te groeien tot een sociaal betrokken museum, waar mensen deelnemen en deelhebben.

Vrijwilligers zijn betrokken in de hele museumwerking, voor en achter de schermen. Een rijke mix van generaties, culturen en meningen maakt zo deel uit van de 'museum community'. Het museum investeert in een oprechte relatie met de vrijwilligers door aandacht en waardering voor hun werk. Ze zijn immers ambassadeurs van het Industriemuseum.

2. **Het Industriemuseum is een dynamische en creatieve werkplek, waar de collectie en het museumverhaal bezoekers, makers en kenners inspireren en stimuleren tot nieuwe creaties, ideeën en kennisopbouw.**

2.1 Het Industriemuseum ontwikkelt creatieve werk- en maakplekken en zoekt actief naar samenwerking met externen om deze een innovatieve invulling te geven.

Het Industriemuseum profileert zich al jaren als een levend museum en neemt hiermee een speciale plaats in het museumlandschap in. Die focus op beleving en cocreatie willen we in de toekomst versterken. Op de vernieuwde drukkerij-

Vrijwilliger Stan geeft uitleg aan een bezoeker op de drukkerijafdeling tijdens Museumnacht

Vrijwilliger Freddy snijdt brood aan voor het jaarlijkse Middeleeuws Ontbijt

en textielafdeling ontdekken bezoekers niet enkel collectiestukken, maar kunnen ze ook zelf aan de slag of kennis delen.

- 2.2 Het Industriemuseum verrijkt de beleving van de bezoeker door werkende machines en technieken te demonstreren en een permanente open workshopruimte te creëren die bezoekers prikkelt om als maker aan de slag te gaan.

Techniek prikkelt de verbeelding en is eindeloos boeiend. Uit publieksonderzoek (2017) blijkt dat de werkende machines de 'must-see' van het museum zijn. Op de drukkerij- en textielafdeling bieden we demonstraties en inloopworkshops aan. Daarnaast wil het Industriemuseum zich nog sterker profileren als leer- en doeplek waar jong en oud in een niet-formele, speelse context kunnen bijleren over techniek.

- 2.3 Het Industriemuseum versterkt het creëren en maken van producten in de textiel- en drukkerijafdeling en de bekendmaking en verkoop ervan onder een eigen label.

De museumshop verkoopt huisgemaakte textielproducten en drukwerk. Het zijn unieke producten met een beperkte oplage, gemaakt door vakmensen en met machines en technieken van toen. De vernieuwde textiel- en drukkerijafdeling bieden kansen om het assortiment verder uit te breiden; ook samenwerkingen met externe ontwerpers zijn mogelijk.

- 2.4 Het Industriemuseum ondersteunt en sensibiliseert erfgoedgemeenschappen rond niet-tastbare technieken en tradities van de industriële geschiedenis, om dit erfgoed te borgen en intergenerationale kennisoverdracht te stimuleren.

Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE) ligt al langer op de weg die het Industriemuseum bewandelt. Bij de oprichting van het toenmalige MIAT was het een expliciete keuze om niet uitsluitend objectgericht te verzamelen en te presenteren. Vanuit dat idee groeiden de projecten mondelinge geschiedenis en ontstond een levend museum.

De ICE-werking neemt voor de verschillende thema's andere vormen aan. Voor textiel en drukkunst draait het vooral rond de overdracht en herlancering van technieken. Een actieve community van vakmensen, voornamelijk vrijwilligers, brengt dit dagelijks in de praktijk. Zij geven als levende dragers het erfgoed door aan nieuwe generaties.

De vrijwilligersbende van het jaarlijkse Middeleeuws ontbijt

Bij het borgen van immaterieel erfgoed staat de erfgoedgemeenschap voorop. Het Industriemuseum fungeert als ondersteunende partner en als communicator naar een breed publiek. Ook op het terrein van identificatie, documentatie en onderzoek van ICE zien we een rol weggelegd voor het Industriemuseum.

3. De collectie van het Industriemuseum wordt kwaliteitsvol beheerd en is uitgebouwd tot een representatieve collectie, voor iedereen toegankelijk en beschikbaar, om zo de kennis van en waardering voor ons industrieel erfgoed te versterken.

3.1 Het Industriemuseum zet intensieve waarderingstrajecten op en stemt af met andere collecties en belanghebbenden om het collectiebeleid te optimaliseren.

Het Industriemuseum kiest voor thematische waarderingstrajecten, waarbij volgens het onderzoeks- en tentoonstellingsplan telkens een andere deelcollectie onder de loop genomen wordt. We verbreden het draagvlak voor de collecties door beroep te doen op de kennis en het engagement van vrijwilligers en exter-

ne belanghebbenden. Gespecialiseerde kennis, die vandaag vaak verspreid zit over het collectiebeheersysteem, documenten, de hoofden van medewerkers en gebruikers, wetenschappelijke en historische bronnen en literatuur, wordt samengebracht.

3.2 Het Industriemuseum implementeert haar digitale strategie en stelt de collectie op een open en duurzame wijze beschikbaar, zodat ze maximaal gevaloriseerd wordt.

Het Industriemuseum staat, net zoals alle erfgoedorganisaties, voor de uitdaging om een digitale en online dienstverlening uit te bouwen die tijdsbestand is en kan inspelen op een veranderende (digitale) context. Doel is om de systemen, kennis en digitale bronnen zoveel mogelijk open en vrij beschikbaar te stellen voor hergebruik door andere systemen, op andere plaatsen, door andere organisaties en door het publiek. Hiervoor worden onder meer projecten opgezet om de collectie te scannen, in nauwe samenwerking met vrijwilligers.

Vrijwilliger Ingrid laat kinderen drukken met knuffels tijdens een Maakdag

4. **Het Industriemuseum investeert structureel in het voeren van historisch en technisch onderzoek over de collectie en de kernthema's. Op die manier dragen we bij aan de kennisopbouw, -deling en waardering van technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed.**

4.1 Het Industriemuseum voert kwaliteitsvol en interdisciplinair onderzoek over de collectie en de kernthema's om betekenis te geven aan de collectie en de sporen van de industriële geschiedenis.

Onder collectieonderzoek verstaan we enerzijds (materiaal)technisch onderzoek in functie van conservatie, restauratie of het demonstreren van machines in werking, en anderzijds historisch onderzoek voor het contextualiseren van objecten en deelcollecties. Daarnaast investeert het museum in wetenschappelijk onderzoek op het gebied van enkele kernthema's, waarbij er een thematische link met het werkveld van de industriële geschiedenis is.

5. **Het Industriemuseum is een kwaliteitsvolle en efficiënte organisatie met een waarderend en talentgericht medewerkersbeleid, om zijn missie op een duurzame manier te realiseren.**

5.1 Het Industriemuseum zet in op vorming, coaching en opleiding van de medewerkers om hun talenten en competenties optimaal te ontwikkelen.

Het Industriemuseum stimuleert alle medewerkers – ook vrijwilligers – om hun kennis en expertise te verbreden. De algemene coördinator vrijwilligersbeleid, de coördinator van de textiel- en drukkerijafdeling en de peters/meters van de vrijwilligers zorgen daarvoor.

2.5 ORGANISATIESTRUCTUUR

Organisatie

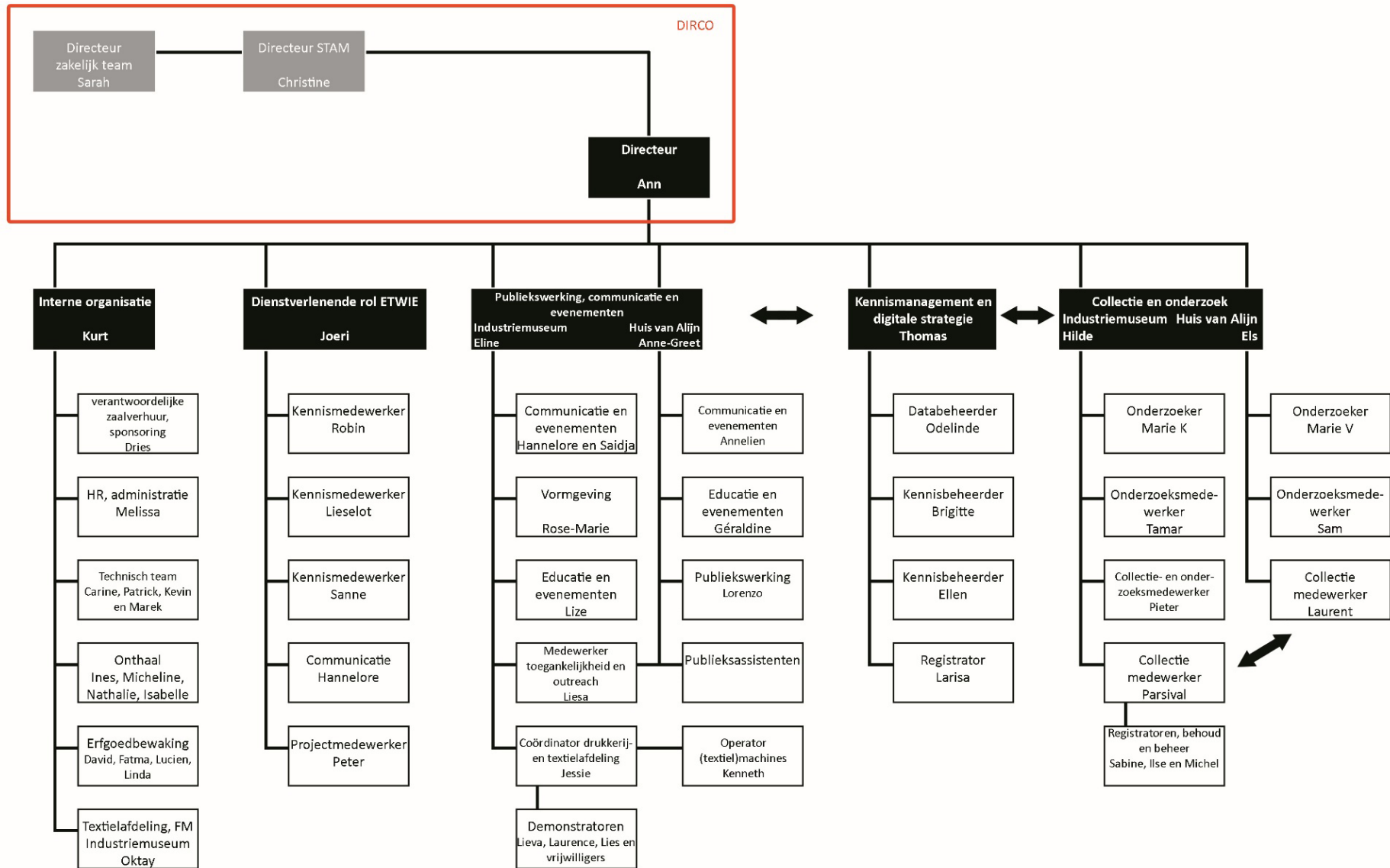
Het Industriemuseum maakt deel uit van het AGB Erfgoed (Autonoom Gemeentebedrijf) van de Stad Gent, samen met het STAM en het Huis van Alijn. Het AGB Erfgoed wordt aangestuurd door een raad van bestuur, die politiek is samengesteld en waarvan de voorzitter altijd de schepen van Cultuur is. Het directiecomité is samengesteld uit de directeurs van de drie musea en een zakelijk directeur.

Het Industriemuseum is erkend als landelijk museum en heeft ook een landelijke dienstverlenende rol: ETWIE. ETWIE is door de Vlaamse Overheid erkend als expertisecel voor technisch, wetenschappelijk en industrieel erfgoed (TWIE) en houdt zich voornamelijk bezig met de roerende en immateriële aspecten ervan. Duizenden mensen in Vlaanderen en Brussel zijn immers met TWI-erfgoed begaan. ETWIE wil hen samenbrengen, aanmoedigen, ondersteunen en begeleiden. Daarom bouwt de organisatie dagelijks aan een ruim netwerk waarbij het delen van kennis en expertise centraal staat. Zo worden gereedschappen, instrumenten, toestellen en machines, maar ook gebruiken, kennis, technieken en ambachtelijke vaardigheden in kaart gebracht, onderzocht en geborgd.

Sinds 2015 worden het Industriemuseum en het Huis van Alijn aangestuurd door één algemeen directeur. Beide musea behouden wel hun eigen identiteit en ontwikkelen zich elk op hun locatie verder. De samenwerking tussen de musea moet er voor zorgen dat er met de beschikbare middelen meer gedaan kan worden.

ORGANOGRAM

Vrijwilliger Jean-Pierre demonstreert de techniek van spinnen tijdens een Maakdag

3. VISIE VRIJWILLIGERSBELEID

De attitude ‘samen met bezoekers, makers en kenners’ staat duidelijk geschreven in de missie van het Industriemuseum en bevat zo inherent het engagement om te kiezen voor vrijwilligerswerk.

Maar waarom kiezen we zo uitgesproken voor vrijwilligerswerk? Wie kan vrijwilliger worden? Hoe gaan we om met vrijwilligers? En op welke manier waarderen we hun engagement? Het vrijwilligersbeleid van het Industriemuseum is gestoeld op vijf fundamenteën.

3.1 EEN VISIE MET VIJF FUNDAMENTEN

1. Elke vrijwilliger heeft zijn talent en dus zijn plaats

Als organisatie verweven we de passie van vrijwilligers in onze werking. Via een persoonlijke aanpak streven we naar maatwerk zodat we ieders talent ten volle kunnen inzetten, zowel wat inhoud als engagement betreft. We zoeken steeds naar de ideale match: de juiste taak voor de juiste persoon. We verwachten daarom niet dezelfde mate van intensiteit van iedereen. Vrijwilligerswerk kan gaan van een kortstondige samenwerking tot een intense en langdurige deelname aan de museumwerking.

Hoe dan ook leren beide partijen van elkaar. Vrijwilligers stellen hun expertise ten dienste van het museum en bieden op die manier een meerwaarde; ze zijn ons menselijk kapitaal. Omgekeerd zorgen het museum en de professionele medewerkers voor een zinvolle invulling en omkadering. Die relatie is gebaseerd op wederzijds respect en vereist ieders verantwoordelijkheid om te kunnen slagen.

Op de vraag wie vrijwilligerswerk kan doen in het Industriemuseum is ‘iedereen’ resoluut het antwoord. De enige voorwaarde is dat er tijd en ruimte is voor begeleiding bij de professionele medewerkers en dat de motivatie van de vrijwilliger om een engagement op te nemen oprecht is.

2. De museale werking steunt op het breedste team

Eén van de sterktes van het Industriemuseum is de strategische en inclusieve benadering van vrijwilligers in de werking. In elk team werken vrijwilligers samen met professionelen, altijd met aandacht voor ieders capaciteiten en mogelijkheden. We kiezen daarbij bewust voor intergeneratieel werken. In het laten samenwerken van meerdere generaties kan elk individu immers zijn plaats vinden. Ook interculturaliteit en diversiteit dragen we hoog in het vaandel.

Vrijwilligers verstevigen de professionele werking; ze vervangen deze niet. Ze nemen dus nooit het takenpakket over van een professionele medewerker, maar creëren net extra mogelijkheden.

3. Door participatie en passie creëren we ware teamambassadeurs van en voor elke generatie

Met het museumteam dragen we de tevredenheid van het publiek hoog in het vaandel: we streven naar een optimale service en het ontwikkelen van een warme en oprechte relatie met onze bezoekers. De vrijwilligerswerking is een belangrijk onderdeel van het gastvrije beleid in het Industriemuseum. Professionelen én vrijwilligers gaan in dialoog met het publiek. De creativiteit en inzet van iedere medewerker, vrijwillig of professioneel, zorgt voor toegevoegde waarde.

Vrijwilligers vormen de verbinding met de buitenwereld en zijn dus onze ambassadeurs. Ze stralen hun enthousiasme af op de museumbezoekers, potentiële bezoekers maar ook op de professionele medewerkers. Door voldoende aandacht te geven aan de opvolging van de vrijwilliger en waardering te uiten voor zijn werk, willen we ervoor zorgen dat vrijwilligers het gevoel krijgen echt deel uit te maken van de museum community, trots zijn op het Industriemuseum en dat ook uitdragen.

Vrijwilliger Jean-Pierre onderhoudt de Heidelberg drukpers

Vrijwilliger en huistinkeraar Jessica laat bezoekers kennismaken met tinkeren

4. Via actief burgerschap dragen we bij aan een democratische en inclusieve samenleving

Vrijwilligerswerk is een vorm van participatie en sociale betrokkenheid. Het Industriemuseum geeft mensen de mogelijkheid om zich als vrijwilliger te engageren en zich te bekwamen of kennis te delen. Burgers kunnen zo bijdragen aan een democratische en inclusieve samenleving.

Het vertrekpunt is de behoefte van de vrijwilliger. Belangrijke motivaties voor vrijwilligerswerk zijn onder andere het bijleren (ervaringen opdoen, referenties verzamelen...), het zich verbonden voelen en het verlangen om het verschil te maken. Het Industriemuseum probeert hier een passend kader voor te bieden.

5. We streven naar binding via informele en formele waardering in een kader van een gastvrij beleid

Het Industriemuseum wil blijvend groeien als een vrijwilligersvriendelijke organisatie, vanuit een oprechte mensgerichte (eerder dan taakgerichte) betrokkenheid. Voor opdrachten die gegeven worden vanuit het museum wordt weliswaar een vergoeding voorzien, maar anders is vrijwilligerswerk onbezoldigd.

We bedanken de vrijwilligers enerzijds via een aantal terugkerende momenten. Denk aan acties tijdens de Week van de Vrijwilliger, Dag van de Vrijwilliger, teamactiviteiten.... Elke vrijwilliger maakt ook kosteloos deel uit van de Vrienden van het Industriemuseum en ontvangt een pas voor gratis museumbezoek bij de Gentse Musea. Ze ontvangen o.a. de halfjaarlijkse museumkrant in de bus, krijgen korting in de museumshop...

Anderzijds zet het Industriemuseum ook sterk in op de persoonlijke waardering van de vrijwilliger. Op maat werken, tijd voorzien en vooral ook feedback geven: benoemen wat goed loopt, bijsturen indien nodig. We waken erover dat vrijwilligers betrokken worden bij de interne communicatie. Zo is er een nieuwsbrief voor de vrijwilligers en zijn er specifieke groepen via sociale media.

Het museum investeert in een oprechte relatie met de vrijwilliger en wil dat elke vrijwilliger zich thuis voelt in het museum.

3.2 MIDDELEN OM HET BELEID TE REALISEREN

Diverse personen worden ingezet om het vrijwilligersbeleid te realiseren:

De algemene vrijwilligerscoördinator is het aanspreekpunt en de vertrouwenspersoon voor de vrijwilligers. In het Industriemuseum neemt de coördinator van de textiel- en drukkerijafdeling deze rol op voor de vrijwilligers van deze afdelingen.

Via de peter of meter, telkens een personeelslid van het museum, krijgt de vrijwilliger een taakgerichte aansturing.

De museumdirecteur, conservator, vrijwilligerscoördinator en een vrijwilligersverantwoordelijke per team komen op regelmatige basis samen om de begeleiding van vrijwilligers op te volgen en de vinger aan de pols te houden inzake vrijwilligerswerking.

Tijdens het peter/meter-overleg worden ervaringen en expertise uitgewisseld en de eventuele noden aan competentie-ontwikkeling in kaart gebracht.

4. VINDEN

Het Industriemuseum biedt zowel voor als achter de schermen ruimte voor vrijwilligerswerk en dit binnen alle pijlers van de museale werking. Op de textiel- en drukkerijafdeling staan vrijwilligers in voor het onderhoud en de schoonmaak van machines, voor demonstraties, voor het produceren van producten voor de museumshop... Daarnaast kunnen vrijwilligers ook ondersteuning bieden bij onderzoek en collectiebeheer (zoals digitalisering en registratie van de collectie), publieksactiviteiten, communicatie en samenwerkingen met externe partners. Een gedetailleerde beschrijving van de verschillende mogelijkheden is te vinden in de infobundel voor vrijwilligers.

Vrijwilligers hebben steeds inspraak in hun takenpakket en bepalen zelf hoe vaak ze willen komen. Hun engagement is echter niet vrijblijvend. Er wordt verwacht dat vrijwilligers vooraf gemaakte afspraken naleven en steeds een klantvriendelijke en gastvrije houding aannemen.

**Vrijwilliger Jo aan de slag
in de drukkerijafdeling**

Vrijwilliger Marie-Alice toont haar drukkunsten aan het personeel

4.1 VINDEN EN WERVEN

We streven naar een constante werving en niet enkel bij tekorten. Geïnteresseerden kunnen zich altijd spontaan melden. Af en toe wordt via gerichte oproepen ook actief gezocht naar vrijwilligers. Deze vacatures worden, samen met de peter/meter, uitgeschreven door de vrijwilligerscoördinator. Van elke vrijwilligersfunctie wordt een functieomschrijving uitgeschreven.

4.2 SELECTEREN

Kandidaat-vrijwilligers worden uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek. Bij interesse in textiel of drukkerij volgt de coördinator van de textiel- en drukkerijafdeling dit gesprek op. Geeft men op voorhand nog geen wensen of interesses door, dan gebeurt het gesprek met de algemene vrijwilligerscoördinator en de coördinator van de textiel- en drukkerijafdeling samen. De coördinatoren zoeken na het gesprek dan naar een passende functie en peter/meter.

Tijdens het kennismakingsgesprek wordt een infofiche overlopen. Deze

- bevat een voorstelling van het museum en de werking
- peilt naar competenties, passie, interesses en motivatie
- stelt de wederzijdse verwachtingen scherp
- vraagt naar het engagement

Bij een match, wordt/worden:

- afspraken gemaakt over de proefperiode en de manier van feedback geven en evalueren;
- de taken omschreven, waarbij proeven van diverse opties mogelijk is;
- een wettelijke vrijwilligersovereenkomst tussen de vrijwilliger en het AGB Erfgoed/Industriemuseum opgemaakt en ondertekend. Hierin worden de rechten, plichten en vrijheden van beide partijen geformuleerd en zijn volgende verzekeringen geregeld: verzekering lichamelijke ongevallen (vrijwillige en onbezoldigde medewerkers) en algemene burgerlijke aansprakelijkheid.
- gevraagd om een attest van goed gedrag en zeden voor te leggen.
- het statuut van de vrijwilliger nagevraagd en eventuele in te leveren attesten opgevolgd. Kandidaat-vrijwilligers in ziekteverlof vragen eerst toelating aan de adviserende geneesheer vooraleer men vrijwilligerswerk mag uitoefenen. Als de kandidaat-vrijwilliger een werkloosheidsuitkering of andere uitkering

van de RVA ontvangt, dan doet hij/zij de eerste schriftelijke aangifte van het vrijwilligerswerk en bezorgt vervolgens het goedkeuringsattest.

- er gewezen op het belang van de vrijwilligersregistratie.
- de anti-discriminatieverklaring ondertekend. Het AGB Erfgoed is een organisatie waar respect voor elkaar een evidentie is. Alle bezoekers en medewerkers zijn gelijk, ongeacht hun overtuiging, afkomst, geslacht of politieke voorkeur. Net zoals elke professionele medewerker ondertekent ook de vrijwilliger de antidiscriminatieverklaring.
- het persoonlijk e-mailadres in het adresbestand toegevoegd, zodat de vrijwilliger op de hoogte blijft van activiteiten in het Industriemuseum.
- krijgt de vrijwilliger een naambadge.

Als er geen match wordt gevonden tussen de kandidaat-vrijwilliger en het museum, wordt dit duidelijk en snel gecommuniceerd naar de kandidaat. Eventueel wordt doorverwezen naar andere organisaties of mogelijkheden.

5. WELKOM EN ONTHAAL

Het persoonlijke onthaal en de verwelkoming op de eerste dag gebeurt door de peter/meter. Voor vrijwilligerswerk op de textiel- of drukkerijafdeling neemt de coördinator meestal de rol van peter/meter op zich. Tijdens een rondleiding achter de schermen wordt de vrijwilliger voorgesteld aan de medewerkers. Het museumteam wordt steeds vooraf door de peter/meter op de hoogte gebracht van de komst van een nieuwe vrijwilliger.

Voor alle praktische informatie is een infobundel voorzien. Daarin vinden vrijwilligers onder meer een contactlijst van de museummedewerkers, een overzicht van de ruimtes en werkplekken in het museum...

Vrijwilliger Pauly demonstreert de weefgetouwen

Vrijwilliger Romy demonstreert de drukpers tijdens een Maakdag

6. VERSTERKEN

Het Industriemuseum zet sterk in op begeleiding en motivering en het coachen en evalueren van vrijwilligers. De peter/meter is de verantwoordelijke voor het maken van afspraken, het opvolgen van de taakhoud op basis van de functiebeschrijving en het voorzien van de nodige begeleiding daarbij. Hij/zij zorgt ook voor de benodigdheden en organisatie van de werkplek van de vrijwilliger.

De peter/meter laat de vrijwilliger kennismaken met de verschillende aspecten van de museumwerking en coacht bij moeilijkere opdrachten. De vrijwilliger kan steeds bij de peter/meter of vrijwilligerscoördinator terecht.

Vrijwilligers kunnen deelnemen aan opleidingen. In onderling overleg worden opportuniteiten besproken. Het museum zet ook in omgekeerde richting in op expertise-deling: de vrijwilliger deelt eigen kennis en expertise met de professionele medewerkers en andere vrijwilligers.

7. VERBETEREN

Het Industriemuseum hecht veel waarde aan de persoonlijke opvolging, begeleiding en evaluatie van vrijwilligers. Naast het contact met de peter/meter waarin aandacht voor het geven van feedback essentieel is, zijn er ook overlegorganen zoals bijvoorbeeld de werkgroep drukkerijvrijwilligers, het textielteam, het naaiteam.... Daarnaast is er altijd een opvolgingsgesprek met de peter/meter of vrijwilligerscoördinator mogelijk waarbij op een informele manier gesproken wordt over tevredenheid, ondersteuning, motivatie om vrijwilligerswerk te (blijven) doen, mogelijkheden tot het volgen van vormingen en cursussen...

8. VERTREKKEN

Soms eindigt vrijwilligerswerk. Dit kan gebeuren naar aanleiding van verschillende scenario's.

Vrijwillige stopzetting door de vrijwilliger

Wanneer een vrijwilliger zijn of haar engagement wil stopzetten, nodigen we hem/haar uit voor een afsluitend gesprek waarin we de samenwerking nabespreken. De vrijwilligerscoördinator of peter/meter zorgt voor een bedanking.

Stopzetting vanuit het Industriemuseum

Om een optimale werking van het museum te verzekeren, kan het nodig geacht worden dat beide partijen afscheid van elkaar nemen. Nazorg en afscheid nemen met een positief gevoel zijn zeer belangrijk. Daarom volgt er een waarderend bedankingsgesprek als exitgesprek. Dit wordt gevoerd door de algemene vrijwilligerscoördinator of de coördinator van de textiel- en drukkerijafdeling, samen met de peter/meter, eventueel in aanwezigheid van andere relevante medewerkers.

Einde van een specifieke opdracht

Het Industriemuseum doet soms voor bepaalde tijdelijke projecten een beroep op de hulp, input en expertise van de vrijwilliger. Het einde van het project betekent dan het einde van het vrijwilligerswerk. Tussendoor en afsluitend wordt feedback voor de vrijwilliger voorzien.

**Vrijwilliger Sam
scant beelden uit
de museumcollectie**